

Tendències

Infecció emergent

● Els EUA registren el primer cas de la malaltia fora d'Àsia en un ciutadà procedent de la Xina

● L'OMS decideix avui si declara el nivell màxim d'alerta davant del patògen

El món es prepara

per a un nou virus

JOSEP CORBELLA
Barcelona

El descobriment anunciat dilluns que el nou coronavirus sorgit a la Xina es pot transmetre de persona a persona canvia la dimensió de l'amenaça. El que en un primer moment semblava un brot limitat a contagis esporàdics d'animals a persones s'ha convertit ara en una malaltia emergent amb el potencial per provocar una gran epidèmia.

Ahir els Estats Units van registrar el primer cas fora d'Àsia a la ciutat de Seattle en un ciutadà que havia tornat de Wuhan (Xina), la ciutat on es va originar el nou virus i on s'han registrat més casos.

Els primers efectes econòmics de la crisi sanitària es van començar a percebre també ahir, amb una caiguda d'un 2,8% a la Borsa de Hong Kong, d'un 1,41% a la de Xangai i d'un 0,9% a l'índex Nikkei del Japó.

La por del nou virus ha portat a imposar controls d'entrada als passatgers procedents de Wuhan en aeroports d'Àsia, Austràlia, l'Àfrica, Amèrica i Europa.

Avui l'Organització Mundial de la Salut (OMS) ha convocat una reunió d'urgència a Ginebra per determinar si el nou virus és una "emergència de salut pública

El coronavirus sorgit a la Xina es converteix en amenaça global

d'abast internacional", la categoria màxima d'alerta per a crisis sanitàries.

Què és el coronavirus 2019-nCoV?

Els coronavirus són una gran família de virus que provoquen des de refredats lleus fins a pneumònies mortals. Afecten nombroses espècies d'animals, com gossos, gats, vaques, porcs, dromedaris o ratpenats. Alguns (incloent-hi el que ara s'ha descobert a la Xina, anomenat 2019-nCoV) han ad-

quirit la capacitat d'infectar persones. Els primers casos del nou virus es van detectar al desembarcament en pacients que havien estat en un mercat de peix de Wuhan on també es venen altres animals -especialment ocells i serps-. L'espècie de què procedeix encara no s'ha identificat.

Per què preocupa?

Atès que el virus és capaç de transmetre's entre persones, podria provocar una epidèmia. L'abast d'aquesta possible epidèmia és impredecible en aquest moment, ja que depèn de la contagiositat del virus (és a dir, el nombre de nous casos que genera cada persona infectada), que ara per ara es desconeix. El fet que el 24 de gener comencin les celebracions de l'Any Nou lunar xinès, durant les quals centenars de milions de persones viatjaran, fa tèmper una ràpida expansió del virus els pròxims dies.

A més a més, hi ha dos precedents recents d'infeccions per coronavirus que han passat d'animals a persones que conviden a extremer les precaucions: la SARS (síndrome respiratòria aguda greu), que va provocar més de 8.000 casos i gairebé 800 morts el 2002 i el 2003, i també pèrdues per valor de 30.000 milions d'euros a escala global, i la MERS (síndrome respiratòria de l'Orient Mitjà), que ha provocat uns 2.000

casos i unes 700 morts en diversos brots des del 2012.

Quina gravetat té?

Fins al 21 de gener s'han registrat sis morts entre els més de 300 casos confirmats. La infecció provoca febre i dificultat respiratòria i pot evolucionar cap a una pneumònia. Si aquestes xifres són representatives del conjunt de les infeccions pel nou coronavirus, la mortalitat se situaria entorn d'un 2% dels casos. És una xifra molt inferior a la dels coronavirus de la MERS (amb una mortalitat d'un 36%) i de la SARS (10%).

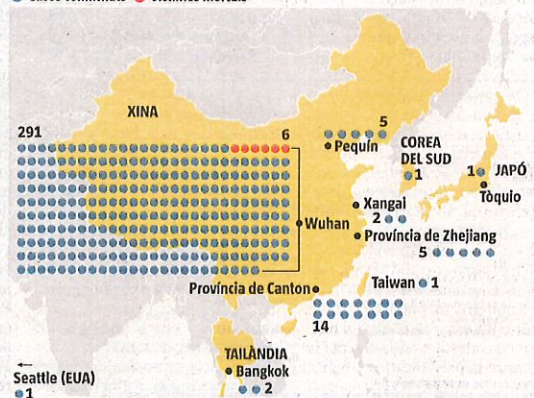
Com es pot prevenir?

Atès que es tracta d'un nou virus, encara no s'ha desenvolupat cap vacuna per prevenir la infecció. Com que es desconeix de quina espècie procedeix el virus i com es transmet a persones, la capacitat de prevenir nous contagis d'origen animal és limitada.

Les autoritats xineses van clausurar l'1 de gener el mercat de peix on va començar el brot. Tot i així, després han aparegut nous casos d'origen desconegut. La prevenció de contagis de persona a persona es basa en la pressuposició que la principal via de transmissió de la infecció és respiratòria. Les mesures van orientades a evitar que els portadors del virus el puguin transmetre a altres persones. Diversos països han establert

LA CIUTAT DE WUHAN, EPICENTRE DEL BROT

● Casos confirmats ● Victimes mortals

FONT: Organització Mundial de la Salut

LA VANGUARDIA

Control de temperatura
El personal de seguretat controla els passatgers que surten de l'aeroport de Wuhan

YONHAP / EFE

Prevenió
Un grup de treballadors desinfecta el terra a l'aeroport internacional d'Inchon, a Corea del Sud

CHIANG MAI PUBLIC HEALTH OFFICE / EFE

Sospita
Un passatger xinès amb febre puja en una ambulància a l'arribar a l'aeroport tailandès de Chiang Mai

controls en aeroports en vols procedents de Wuhan per identificar possibles portadors del coronavirus. A Europa occidental, Itàlia ha anunciat que controlarà els passatgers que arribin de la ciutat xinesa, informa Associated Press.

Com es pot tractar?
Es poden tractar els símptomes (per exemple amb analgèsics), però no la causa de la infecció. Com que està causada per un virus i no per un bacteri, els antibiòtics són ineficaços.

És probable que arribi a Espanya?
Ara mateix "la probabilitat d'importació de casos del 2019-nCoV a la Unió Europea es considera moderada", assenyala el Centre Europeu de Prevenió i Control de Malalties (ECDC) en una declaració del 21 de gener. L'ECDC informa que tres aeroports europeus tenen vols directes amb Wuhan.

Quines precaucions convé prendre si es viatja a la Xina?
El nou coronavirus no és motiu per cancel·lar un viatge a la Xina

els pròxims dies, però sí que "és recomanable prendre precaucions de sentit comú per prevenir infeccions respiratòries, com evitar un contacte directe estret amb persones que tinguin símptomes gripals", explica Antoni Trilla, epidemiòleg de l'hospital Clínic de Barcelona.

Si es tenen símptomes d'infecció respiratòria quan es torna a Espanya, "és important informar el personal sanitari d'on s'ha estat per identificar qualsevol possible cas".

Xi Jinping llança una advertència seriosa contra qui amagui informació

La Xina, en alerta

ISMAEL ARANA
Hong Kong

No hi ha treva. En una mena de cursa contra rellotge, les autoritats xineses i els seus veïns s'esforcen a contenir la propagació del nou coronavirus que va aparèixer a la ciutat de Wuhan fa cinc setmanes i que ja ha provocat la mort de sis persones i n'ha infectat al voltant de 300. Tot i això, la confirmació que el virus es transmet entre humans i la proximitat de la massiva migració que té lloc entorn de l'Any Nou lunar dificulten la tasca, i s'alimenten les porres que estiguem a les portes d'una gran epidèmia.

A l'urbs de Wuhan, epicentre del brot, on viuen onze milions de persones, ahir molts residents feien provisió de màscares o anaven als hospitals per reportar febres i tos sospitoses. Per la seva part, les autoritats han prohibit els viatges de turistes en grup fora de la ciutat i establiran controls per detectar ocells de corral o altres animals salvatges vius, assenyalats com la font d'on va sorgir el brot en un mercat.

Malgrat que la majoria dels infectats -i tots els morts- es localitzen en aquesta ciutat (270 en total, incloent-hi 15 sanitaris), també hi ha cinc casos a Pequín, dos a Xangai i 14 a la província meridional de Guangdong. A l'estranger, ahir Taiwan es va afegir a una llista que ja integren Tailàndia, el Japó i Corea del Sud, països que en total sumen cinc malalts.

Davant aquest panorama, la preocupació s'estén per la regió, on s'han extremat les mesures de precaució per detectar qualsevol possible cas. Per la

seva part, l'Organització Mundial de la Salut va convocar per avui una reunió que determinarà si el brot actual constitueix una emergència internacional i les recomanacions a seguir en cas que sigui així.

Aquesta situació suposa una prova de foc per al lideratge del Partit Comunista Xinès, durament criticat en el passat per haver intentat amagar epidèmies com la de la SARS, el 2003. El president Xi Jinping s'ha mostrat decidit que una cosa així no es repeteixi, i vol demostrar que Pequín és capaç de gestionar una crisi de salut pública.

"Si algú deliberadament demora o amaga la presentació de casos pels seus propis interessos serà clavat per sempre al pilar de la vergonya de la història", va advertir ahir al partit.

Tot i així, hi ha qui creu que les autoritats no han actuat amb el zel necessari i que la

L'Any Nou lunar, amb 3.000 milions de desplaçaments, pot contribuir a expandir el patogen

magitud del problema és més gran del que han declarat. D'acord amb una investigació feta per la facultat de Medicina de la Universitat de Hong Kong, el brot ja s'ha estès a 20 ciutats i ja ha infectat més de 1.300 persones.

A més a més, el país està a les portes de l'Any Nou lunar, quan es registren més de 3.000 milions de desplaçaments, cosa que amenaça d'accelerar l'expansió del patogen.

LA CONSULTA

Està preparada Espanya si arriben casos del coronavirus?

Estem preparats. Les fases inicials d'una epidèmia sempre són complicades: falta informació i hi ha molta incertesa, però és en aquest moment quan hem de prendre decisions importants per a la prevenió i el control de la malaltia. L'epidèmia d'infecció respiratòria per un nou coronavirus ha començat a Wuhan, i hi ha casos en altres ciutats de la Xina i casos importats en diversos països. El quadre respiratori és greu en un 20%-25% de pacients. Hi ha transmissió de persona a persona, malgrat que pro-

bablement no sigui gaire eficient. S'han comunicat diversos casos de contagi en personal sanitari. No disposem de tractament ni vacuna.

Amb aquestes premisses i alguns interrogants, com afrontem a Espanya l'alerta epidemiològica? Senzillament aprofitant la nostra experiència en situacions similars (epidèmies de SARS o MERS) i la feina i dedicació continuada de molts professionals.

1. Disposem de tota la informació possible, actualitzada en temps real (amb la vigilància

epidemiològica internacional). 2. Avaluem el risc. La probabilitat de presentar-se un cas importat a Espanya és molt baixa (però no és zero). No hi ha vols directes a Wuhan, però sí vols amb connexions. La proximitat de l'Any Nou xinès augmenta el risc de viatges internacionals de ciutadans fins a la Xina i des de la Xina.

3. Estem en condicions de detectar un cas importat. Cal mantenir un alt índex de sospita i fer sempre la pregunta fonamental: "D'on ve, vostè?". Una vegada s'establis que es tracta d'un cas

probable (segons criteris epidemiològics i clínics), podríem confirmar o descartar la infecció per coronavirus mitjançant proves que identifiquin el seu ADN, disponibles en laboratoris de referència.

4. Si identifiquéssim un cas probable, fariem servir preventivament una sèrie de mesures estàndard i específiques d'aïllament per evitar el risc de transmissió entre pacients i al personal sanitari. En cas necessari, es podria traslladar el pacient a una de les unitats d'aïllament d'alt nivell que hi ha al

nostre sistema sanitari públic. 5. Espanya disposa d'un sistema d'alertes sanitàries centralitzat (Centre de Coordinació d'Alertes i Emergències Sanitàries, Ministeri de Sanitat), en contacte directe amb els responsables de Salut Pública de les comunitats autònomes (a Catalunya, l'Agència de Salut Pública).

La resposta seria adequada i coordinada. L'epidemiologia sempre és un treball d'equip.

ANTONI TRILLA
Hospital Clínic / Universitat de Barcelona / ISGlobal